

DOSSIERKOPIE

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Kopie No. 4

REFERENTIE No:

5250

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28

TEL Nos: 180309; 184000-284

INFORMATIEKOPIE:

m
t
s
gs

Z DOA Dis
M.P. SS Bot.

ONTVANGEN
CODEBERICHT

Dir./Afd.: *AF 9*

Visie:

Ag. No: 65870-4002

Dossier: 912-13/mg

DATUM VAN ONTVANGST:

6 mei 1962

BESTEMD VOOR:

min. v. b.z

DATUM VAN AFZENDING:

mei 1962

*Er Onderzoek
H-7*

AFKOMSTIG VAN: athene

AFGESCHREVEN

PARAAF/OPM:

per koerier *6 7/8*

ZEER GEHEIM

van luns stp

vergezeld van van houten had ik heden lunchgesprek met rusk kma waarbij tevens aanwezig waren kohler kma deputy undersecretary for european affairs kma en west kma waarschijnlijk van de far eastern division van state department stp

rusk begon met verzekering te geven dat amerikaanse regering even grote afkeer van sukarno heeft als wij. hk hij noemde hem quo bastard unquo en quo son of a bitch unquo slhk en dat houding amerikaanse regering slechts werd ingegeven door wens indonesie niet van westen te vervreemden stp hierbij zouden slechts amerika en nederland een rol kunnen vervullen en amerika hoopt nog altijd dat goede betrekkingen tussen nederland en indonesie weer hersteld zullen kunnen worden stp hij sprak met grote waardering over van roijen en diens standing in washington stp

rusk vertoonde geen geprikkeldheid over mijn rede van gisteren in de navo zitting en beperkte zich tot op te merken dat ik wat de militaire aspecten betreft de amerikaanse houding wel te eenzijdig gunstig voor indonesie had belicht stp hij onderstreepte dat geen der europese mogendheden die mij gisteren in navo raad hebben gesteund en evenmin australie in staat of bereid zouden zijn in geval van een conflict militaire hulp te verlenen stp slechts amerika zou daartoe in staat of bereid kunnen zijn stp indien australie enige militaire maatregelen zou hebben genomen kma zouden de v s begrepen hebben dat vitale belangen voor australie in het spel waren kma maar een dergelijke daad bleef uit stp

ik heb hierop allereerst gewezen op het a p bericht van gisteren dat amerika de wapenleveranties aan indonesie zal hervatten kma zulks om het bezoek

-2-

ZEER GEHEIM

1027-11-61 130517-1

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden gegeven, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

-2-

Ref. No.: 5250

Rubricering: **ZEER GEHEIM**

van subandrio aan moskou te neutraliseren stp rusk gaf voor hiervan niets af te weten stp wel werd hem door west een telegram terzake gegeven kma waarop hij geen verder commentaar had stp

daarna heb ik rusk duidelijk gemaakt dat wij na de jongste versterkingen geen militaire hulp nodig hebben omdat wij voor lange tijd op militair gebied geen vrees voor indoensie meer behoeven te hebben nu de jongste versterkingen geffectueerd zijn of binnenkort zullen worden stp

rusk wees erop dat hij persoonlijk geïntervenieerd had om de vergunning door te zetten voor het eerste militaire transportvliegtuig om van Amerikaanse vliegvelden gebruik te kunnen maken stp hij ontkende dat de vergunning voor verdere vliegtuigen zonder meer geweigerd zou zijn stp slechts was in overweging gegeven om dergelijke vliegtuigen met minstens de helft met burgers te vullen stp tenslotte wees hij er nog op dat ook hij persoonlijk zich moeite had gegeven opdat in de door onze maritieme eenheden aangedane havens bunkerfaciliteiten zouden worden verleend stp

ik heb hem toegegeven dat mijn statement voor de navo raad wellicht wat te veel de nadruk had gelegd op de Amerikaanse weigeringen stp

rusk verzekerde mij wederom met klem dat de v s de verantwoordelijkheid voor de Nederlandse burgers op zich nemen indien gedurende de besprekingen een onverwachte Indonesische aanval zou plaatsvinden stp hij herhaalde voorts zijn excuses aan van roijen reeds gedaan over het quo misverstand unquo met betrekking tot de eerste suggesties van bunker stp dit naar aanleiding van de uiteenzetting mijnerzijds hoe quo shocked unquo de Nederlandse regering is geweest over de plotselinge pro Indonesische koerswijziging van president en state stp ik zei dat ik quo misled unquo was geweest en een en ander niet voor mogelijk had gehouden stp de vertrouwensbasis met Amerika heeft een geduchte knauw gekregen stp rusk gaf indruk dit te begrijpen stp

hierna werd geruime tijd gesproken over het plan bunker kma waarbij ik naar voren bracht dat dit plan als basis van besprekingen niet aanvaardbaar was Omdat het naar buiten de indruk zal wekken van een gesprek slechts over de modaliteiten van bestuursoverdracht aan Indonesie stp hk van houten legde er nog de nadruk op dat hij niet inzag hoe na een bestuursoverdracht

-3-

ZEER GEHEIM

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden v. d. g. d.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden beantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie lijnen).

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

Ref. No.: 5250

-3-

Rubricering: ZEER GEHEIM

aan indonesie een situatie zou kunnen worden geschapen welke een faire volksuitspraak zou kunnen waarborgen stp hij wees erop dat voor velen in nederland dit een gewetenskwestie is waaraan niet zonder meer kan worden voorbijgegaan slhk stp ik heb daarbij duidelijk gemaakt dat het bunker voorstel wel als e e n van de agenda punten door ons zou kunnen worden besproken naast een aantal andere en dat wij niet in de positie wilden komen waarbij wij met de rug tegen de muur zouden kunnen worden gedrukt over de vraag welke garanties quo adequate unquo zijn stp rusk betoogde dat het bunker voorstel ons de mogelijkheid geeft ook over alle andere oplossingen te spreken kma waarop ik heb geantwoord dat indien zulks het geval was kma ik niet inzag waarom de mogelijkheid van andere agendapunten niet zou kunnen worden vermeld stp

kohler wees erop dat wij wellicht voor een zekere tijd militair niet bevreesd behoeften te zijn doch wat daarna vrgtkn van houten vroeg hem welk alternatief hijzelf had stp hierop bleef kohler het antwoord schuldig stp

rusk vroeg zich hierop hardop denkend af of de beste oplossing niet zou zijn het eens te worden over een niet amerikaan in plaats van bunker stp ik heb dit niet a priori afgewezen stp hij beaamde dat besprekingen in ieder geval zeer lang zullen duren en zei niet uit te sluiten dat indien indonesie geen quo adequate unquo garanties zou geven amerika nadrukkelijk de schuld van mislukken op soekarno zou leggen stp ik heb dit met duidelijke reserves aangehoord stp rusk had over de n g kwestie nog een brief van president kennedy hier in athene ontvangen stp

ik heb rusk erop gewezen dat wij over betrouwbare inlichtingen beschikken dat de indonesiers slechts het doel hebben nieuw guinea in handen te krijgen en daarna alle afspraken als vodjes papier zullen beschouwen stp ik heb hierbij uitgebreid gewezen op de ervaringen van de jaren negentienhonderd vijftig en volgende en op de jongste arrestaties van de politieke figuren als shahrir kma mohammed roem kma enz ook heb ik wederom benadrukt dat de papoea s een nationaal bewustzijn hebben gekregen en niet bereid zijn een overdracht aan indonesie zonder meer te aanvaarden stp

tenslotte is over de formulering van het bunker voorstel nog gesproken stp rusk bleef bij zijn mening kma dat hieronder ieder door ons gewenst onderwerp ter sprake zou kunnen worden gebracht terwijl wij tevens tot het einde van de onderhandelingen een absoluut

ZEER GEHEIM

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

Ref. No.: 5250

-4-

Rubricering: **ZEER GEHEIM**

veto zouden behouden stp ik heb herhaald dat wij bereid zijn over het bunker voorstel te praten doch n a a s t andere punten en niet als reeds aanvaarde basis van de besprekingen stp

afgesproken is dat wij beiden over de formulering van een agenda zouden nadenken en hierover wellicht morgen nog nader van gedachten wisselen stp

het gesprek vond in aangename atmosfeer plaats en rusk zeide enige malen waardering te hebben voor de door ons nagestreefde en dusver taai volgehouden politiek stp voorts weet amerika dat wij een der trouwste bondgenoten zijn stp

hij zeide nog jones opheldering te hebben gevraagd over het ten tweede male schreeuwen van quo merdeka unquo stp

merens 13.

ZEER GEHEIM